Tirsdag den 27. april 2021

P9_TA(2021)0124

Oprettelse af Horisont Europa — reglerne for deltagelse og formidling ***II

Europa-Parlamentets lovgivningsmæssige beslutning af 27. april 2021 om Rådets førstebehandlingsholdning med henblik på vedtagelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af Horisont Europa — rammeprogrammet for forskning og innovation — og om reglerne for deltagelse og formidling og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1290/2013 og (EU) nr. 1291/2013 (07064/2/2020 — C9-0111/2021 — 2018/0224(COD))

(Almindelig lovgivningsprocedure: andenbehandling)

(2021/C 506/25)

Europa-Parlamentet,

— der henviser til Rådets førstebehandlingsholdning (07064/2/2020 — C9-0111/2021),

— der henviser til udtalelser af 17. oktober 2018 ([1]) og af 16. juli 2020 ([2]) fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg,

— der henviser til udtalelse af 9. oktober 2018 ([3]) fra Regionsudvalget,

— der henviser til sin holdning ved førstebehandling ([4]) til Kommissionens forslag til Europa-Parlamentet og Rådet (COM(2018)0435),

— der henviser til Kommissionens ændrede forslag (COM(2020)0459),

— der henviser til artikel 294, stk. 7, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde,

— der henviser til, at det kompetente udvalg har godkendt den foreløbige aftale i henhold til forretningsordenens artikel 74, stk. 4,

— der henviser til forretningsordenens artikel 67,

— der henviser til indstilling ved andenbehandling fra Udvalget om Industri, Forskning og Energi (A9-0122/2021),

1. godkender Rådets førstebehandlingsholdning;

2. godkender Europa-Parlamentets, Rådets og Kommissionens fælles erklæring, der er vedføjet som bilag til denne beslutning;

3. godkender sin erklæring, der er vedføjet som bilag til denne beslutning;

4. tager Rådets og Kommissionens erklæringer, der er vedføjet som bilag til denne beslutning, til efterretning;

5. konstaterer, at retsakten er vedtaget i overensstemmelse med Rådets holdning;

6. pålægger sin formand sammen med Rådets formand at undertegne retsakten, jf. artikel 297, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde;

7. pålægger sin generalsekretær at undertegne retsakten, efter at det er kontrolleret, at alle procedurer er behørigt afsluttet, og efter aftale med Rådets generalsekretær at foranledige, at den offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*;

8. pålægger sin formand at sende Parlamentets holdning til Rådet og Kommissionen samt til de nationale parlamenter.

([1]) EUT C 62 af 15.2.2019, s. 33.
([2]) EUT C 364 af 28.10.2020, s. 124.
([3]) EUT C 461 af 21.12.2018, s. 79.
([4]) Vedtagne tekster af 17.4.2019, P8_TA(2019)0395.

BILAG

Fælles politisk erklæring om genanvendelse af frigjorte midler i Horisont Europa

I den fælles erklæring om genanvendelse af frigjorte midler i forbindelse med forskningsprogrammet [1] var Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen enige om, af hensyn til forskningsprogrammet, i perioden 2021-2027 at genopføre forpligtelsesbevillinger for et beløb på op til 0,5 mia. EUR (i 2018-priser) svarende til frigørelser, der følger af manglende eller ufuldstændig gennemførelse af projekter, der henhører under »Horisont Europa«-rammeprogrammet eller dets forgænger, »Horisont 2020«, som fastsat i finansforordningens artikel 15, stk. 3. Uden at dette berører budgetmyndighedens beføjelser eller Kommissionens beføjelser til at gennemføre budgettet, er Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen enige om, at den vejledende fordeling af dette beløb er som følger:

— 300 000 000 EUR i faste 2018-priser til klyngen »Det digitale område, industri og rummet«, især til kvanteforskning

— 100 000 000 EUR i faste 2018-priser til klyngen »Klima, energi og mobilitet« og

— 100 000 000 EUR i faste 2018-priser til klyngen »Kultur, kreativitet og inkluderende samfund«.

Parlamentets erklæring om associeringsaftaler

I henhold til artikel 218, stk. 6, andet afsnit, litra a), nr. i), i TEUF skal Europa-Parlamentet godkende associeringsaftaler som omhandlet i artikel 217 i TEUF. Betingelserne for et tredjelands associering med Horisont Europa indgår endvidere ofte i sådanne associeringsaftaler. For at kunne give sin godkendelse skal Europa-Parlamentet straks underrettes fuldt ud i alle faser af proceduren i overensstemmelse med artikel 218, stk. 10, i TEUF. For at sikre behørig parlamentarisk kontrol er det desuden nødvendigt, at disse aftaler omfatter alle relevante aspekter af Unionens forbindelser med et givet tredjeland vedrørende Horisont Europa.

Når Rådet vedtager en afgørelse i henhold til artikel 218, stk. 9, i TEUF om fastlæggelse af, hvilke holdninger der skal indtages på Unionens vegne i et organ nedsat ved en aftale, der indebærer et tredjelands associering med Horisont Europa, forventer Europa-Parlamentet derfor, at disse holdninger ikke fører til en omgåelse af kravet om Europa-Parlamentets godkendelse ved at overlade fastlæggelsen af afgørende aspekter af et tredjelands deltagelse i Horisont Europa til dette organ.

Europa-Parlamentet mener følgelig, at sådanne rådsafgørelser i henhold til artikel 218, stk. 9, i TEUF bør holdes på et absolut minimum, når de vedrører dele af associeringsaftaler om et tredjelands associering med Horisont Europa. Hvis Unionens forhandler eller Rådet eller dets særlige udvalg overvejer at vedtage en sådan rådsafgørelse, når det udsteder direktiver til forhandleren, forventer Europa-Parlamentet desuden, at det straks og fuldt ud underrettes i alle faser af proceduren, herunder ved at modtage en begrundet udtalelse om, hvorfor det er nødvendigt at vedtage en holdning på Unionens vegne af et organ nedsat ved en aftale for at nå Unionens mål som fastsat i [Horisont Europa-forordningen] og [Rådets afgørelse om oprettelse af særprogrammet].

Erklæring fra Kommissionen om betragtning 47

Kommissionen har til hensigt at gennemføre EIC's Accelerator-budget på en sådan måde, at det sikres, at den støtte, der gives udelukkende i form af tilskud til SMV'er, herunder nystartede virksomheder, svarer til den støtte, der ydes fra SMV-instrumentets budget under Horisont 2020-programmet, i overensstemmelse med betingelserne i artikel 48, stk. 1, og betragtning 47 i Horisont Europa-forordningen.

Erklæring fra Kommissionen om artikel 6

Kommissionen agter efter anmodning at udveksle synspunkter med det ansvarlige udvalg i Europa-Parlamentet om: i) listen over potentielle partnerskabskandidater på grundlag af artikel 185 og 187 i TEUF, som vil være omfattet af (indledende) konsekvensanalyser, ii) listen over de foreløbige missioner, der er fastlagt af missionsudvalgene, iii) resultaterne af strategiplanen, inden den formelt vedtages, og iv) sin hensigt om at fremlægge og dele dokumenter vedrørende arbejdsprogrammer.

[1] EUT C 444 I af 22.12.2020, s. 3.

Tirsdag den 27. april 2021

Erklæring fra Kommissionen om etik og stamcelleforskning i forbindelse med artikel 19

Under Horisont Europa-rammeprogrammet agter Kommissionen at følge samme etiske retningslinjer for bevillingen af EU-støtte til forskning i embryonale menneskelige stamceller som under Horisont 2020-rammeprogrammet.

Europa-Kommissionen agter fortsat at følge disse etiske retningslinjer, fordi den ud fra sine erfaringer har udviklet en ansvarlig tilgang til et meget lovende videnskabeligt område, der har vist sig at fungere tilfredsstillende som led i et forskningsprogram med deltagelse af forskere fra mange lande med meget forskellige retsregler.

1. Forordningen om Horisont Europa-rammeprogrammet udelukker udtrykkeligt tre forskningsfelter fra EU-finansiering:

— forskning i reproduktiv kloning af mennesker

— forskning, der sigter mod at ændre menneskers arvemasse på en måde, der gør ændringerne arvelige

— forskning, der sigter mod at skabe menneskelige embryoner alene til forskningsformål eller mod at fremskaffe stamceller, herunder ved kerneoverførsel mellem kropsceller.

2. Der vil ikke blive ydet støtte til forskning, som er forbudt i alle medlemsstater. Der vil ikke blive ydet støtte til forskning, der foregår i en medlemsstat, hvor denne forskning er forbudt.

3. Forordningen om Horisont Europa og bestemmelserne om de etiske rammer for EU-finansiering af forskning i embryonale menneskelige stamceller indebærer på ingen måde nogen værdidom over de retsregler eller etiske regler, der gælder for denne forskning i medlemsstaterne.

4. Ved indkaldelse af forslag opfordrer Europa-Kommissionen ikke udtrykkeligt til at bruge embryonale menneskelige stamceller. Eventuel brug af menneskelige stamceller, hvad enten de er embryonale eller voksne, afhænger af forskernes vurdering i forhold til de mål, de ønsker at nå. I praksis går langt den største del af de midler, som Unionen afsætter til stamcelleforskning, til brug af voksne stamceller. Der er ingen grund til, at dette skulle ændre sig væsentligt under Horisont Europa.

5. Alle projekter, der kan indebære brug af embryonale menneskelige stamceller, skal gennemgå en videnskabelig evaluering, hvorunder nødvendigheden af at bruge sådanne stamceller for at nå de videnskabelige mål bedømmes af uafhængige videnskabelige eksperter.

6. Forslag, der gennemgår den videnskabelige evaluering med et positivt resultat, underkastes derpå en streng etisk bedømmelse, der organiseres af Europa-Kommissionen. Under denne etiske bedømmelse tages der hensyn til principperne i EU's charter om grundlæggende rettigheder og relevante internationale konventioner såsom Europarådets konvention om menneskerettigheder og biomedicin, der blev undertegnet i Oviedo den 4. april 1997, og dens tillægsprotokoller samt den universelle erklæring om det humane genom og menneskerettighederne, som er vedtaget i UNESCO-regi. Under den etiske bedømmelse kontrolleres det også, om forslagene overholder reglerne i de lande, hvor forskningen skal foregå.

7. I særlige tilfælde kan der foretages en etisk bedømmelse i løbet af projektets varighed.

8. Alle projekter, der foreslår brug af embryonale menneskelige stamceller, skal godkendes af de relevante nationale eller lokale etiske råd, før de relevante aktiviteter sættes i værk. Alle nationale regler og procedurer skal overholdes, f.eks. vedrørende samtykke fra forældre og fravær af økonomiske incitamenter. Det vil blive kontrolleret, om projektet indeholder henvisninger til foranstaltninger vedrørende tilladelse og kontrol, der skal træffes af de kompetente myndigheder i den medlemsstat, hvor forskningen skal udføres.

9. Et forslag, der gennemgår den videnskabelige bedømmelse, de nationale eller lokale etiske bedømmelser og den europæiske etiske bedømmelse med et positivt resultat, vil i hvert enkelt tilfælde blive forelagt med henblik på godkendelse for medlemsstaterne, der træder sammen i et udvalg i overensstemmelse med undersøgelsesproceduren. Projekter, der indebærer brug af embryonale menneskelige stamceller, får ikke støtte uden medlemsstaternes godkendelse.

10. Europa-Kommissionen vil fortsat arbejde for at gøre resultaterne af EU-finansieret stamcelleforskning bredt tilgængelige for alle forskere, hvilket i sidste ende vil gavne patienter i alle lande.

11. Europa-Kommissionen vil støtte foranstaltninger og initiativer, der bidrager til samordning og rationalisering af forskning i embryonale menneskelige stamceller på en etisk forsvarlig måde. Navnlig vil Kommissionen fortsat støtte et europæisk register over embryonale menneskelige stamcellelinjer. Støtte til et sådant register vil gøre det muligt at overvåge eksisterende embryonale menneskelige stamceller i Europa, vil bidrage til at maksimere forskernes udnyttelse af dem og kan måske være med til at undgå unødvendig afledning af nye stamcellelinjer.

12. Europa-Kommissionen vil fortsætte sin nuværende praksis med ikke at forelægge det udvalg, der træder sammen i overensstemmelse med undersøgelsesproceduren, projektforslag, som indebærer forskningsaktiviteter, der destruerer menneskelige embryoner, f.eks. for at skaffe stamceller. Udelukkelse af muligheden for at finansiere dette trin i forskningen vil ikke hindre EU-finansiering af efterfølgende trin, der involverer embryonale menneskelige stamceller.

Erklæring fra Kommissionen om artikel 5

Kommissionen noterer sig Parlamentets og Rådets kompromis om ordlyden af artikel 5. Efter Kommissionens opfattelse er det særprogram om forsvarsforskning, der er nævnt i artikel 1, stk. 2, litra c), udelukkende begrænset til forskningsaktiviteter under den fremtidige europæiske forsvarsfond, mens udviklingsaktiviteter ikke anses for at være omfattet af denne forordning.

Erklæring fra Kommissionen om menneskerettighederne i forbindelse med artikel 16, stk. 1, litra d)

Kommissionen tilslutter sig fuldt ud respekten for menneskerettighederne som fastsat i artikel 21, stk. 1, andet afsnit, i traktaten om Den Europæiske Union, »Unionen bestræber sig på at udvikle forbindelser og skabe partnerskaber med tredjelande samt internationale, regionale eller globale organisationer, der er enige i de i første afsnit nævnte principper.« Kommissionen beklager imidlertid, at »overholdelse af menneskerettighederne« er inkluderet i det sæt af kriterier, som tredjelande skal opfylde for at være berettiget til at blive associeret med programmet i henhold til artikel 16, stk. 1, litra d). Der er ingen andre EU-programmer under den nye flerårige finansielle ramme, hvor man fandt behov for en sådan udtrykkelig henvisning. Der er imidlertid ikke nogen tvivl om, at EU forsøger at følge en konsekvent tilgang i sine eksterne forbindelser med tredjelande for så vidt angår beskyttelse af menneskerettighederne på tværs af alle sine instrumenter og politikområder, hvilket bør vejlede Kommissionen i gennemførelsen af denne bestemmelse.

Erklæring fra Rådet

Rådet opfordrer Kommissionen til at sikre størst mulig inddragelse af Rådet i forbindelse med forhandlingerne af aftaler om tredjelandes associering med EU-programmer, inklusive EU-rammeprogrammet for forskning og innovation, Horisont Europa, jf. artikel 218 i TEUF. Med henblik herpå kan Rådet i overensstemmelse med artikel 218, stk. 4, i TEUF udpege et særligt udvalg, som der føres samråd med under forhandlingerne, herunder for så vidt angår udformning og indhold af sådanne aftaler.

Rådet minder i den forbindelse om princippet om loyalt samarbejde mellem EU-institutionerne, som er fastsat i artikel 13, stk. 2, andet punktum, i TEU, og om EU-Domstolens relevante retspraksis vedrørende artikel 218, stk. 4, i TEUF, i henhold til hvilken Kommissionen i god tid før forhandlingsmøderne skal give det særlige udvalg alle de oplysninger og dokumenter, der er nødvendige for at følge forhandlingernes forløb, herunder navnlig de annoncerede retningslinjer og de positioner, som de andre parter har fremsat under hele forhandlingsforløbet, med henblik på at give mulighed for at udarbejde udtalelser og vejledninger om forhandlingerne ([2]).

Hvis aftaler om tredjelandes associering med EU-programmer allerede findes og omfatter en stående bemyndigelse til Kommissionen til at fastsætte de specifikke betingelser og vilkår, der gælder for hvert land i forbindelse med deltagelsen i et givent program, og hvis Kommissionen bistås med denne opgave af et særligt udvalg, minder Rådet om, at Kommissionen skal agere i samråd med det pågældende særlige udvalg på en systematisk måde under forhandlingsprocessen, f.eks. ved at dele udkast til tekster forud for møder med de relevante tredjelande og ved at stå for regelmæssige briefinger og debriefinger.

Hvis aftaler om tredjelandes associering med EU-programmer allerede findes, men der ikke er tilknyttet noget særligt udvalg, finder Rådet, at Kommissionen ligeledes bør samarbejde med Rådet og dets forberedende organer på en systematisk måde under forhandlingsprocessen, når den fastsætter de specifikke betingelser og vilkår for associeringen med Horisont Europa.

([2]) Jf. dom af 16. juli 2015, Kommissionen mod Rådet, C-425/13, ECLI:EU:C:2015:483, præmis 66.

Tirsdag den 27. april 2021

Erklæring fra Kommissionen om internationalt samarbejde

Kommissionen noterer sig Rådets ensidige erklæring, som den i overensstemmelse med traktaten, Domstolens retspraksis og princippet om institutionel ligevægt vil tage behørigt hensyn til, når den hører det særlige udvalg i henhold til artikel 218, stk. 4, i TEUF.

Erklæring fra Rådet om artikel 5

Rådet minder om, at det følger af artikel 179, stk. 3, i TEUF sammenholdt med artikel 182, stk. 1, i TEUF, at Unionen kun kan vedtage ét flerårigt rammeprogram, som omfatter samtlige Unionens aktioner vedrørende forskning og teknologisk udvikling. Rådet er derfor af den opfattelse, at Den Europæiske Forsvarsfond, som er nævnt i artikel 1, stk. 2, litra c), i forordningen om oprettelse af Unionens forskningsrammeprogram — Horisont Europa, som dækker både aktiviteterne inden for forskning og teknologisk udvikling under denne fond, er et specifikt program til gennemførelse af rammeprogrammet, jf. artikel 182, stk. 3, i TEUF, og er omfattet af anvendelsesområdet for forordningen om oprettelse af rammeprogrammet.